

JAROSLAV KALFAŘ

STRUČNÁ HISTORIE VĚČNÉHO ŽIVOTA

Přeložila
Veronika Volhejnová

≡ KNIHA ZLIN

Stručná historie věčného života

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.knihazlin.cz
www.albatrosmedia.cz

 KNIHA ZLIN

Jaroslav Kalfař
Stručná historie věčného života – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

Jaroslav Kalfař

**Stručná historie
věčného života**

Přeložila
Veronika Volhejnová

Mé matce Marii

Ve věčně proměnlivém a nesrozumitelném světě masy dospěly do stavu, kdy věří zároveň všemu a ničemu, kdy se domnívají, že všechno je možné a nic není pravda.

Hannah Arendtová

PÍŠE SE ROK 2029

Bylo chladné ráno na konci listopadu a já jsem dorazila do ordinace svého lékaře pro výsledky každoroční zdravotní prohlídky. Když mě sestra objednávala, mluvila nápadně vážným tónem, a navíc mě v poslední době pronásledovaly sny o propasti, takže jsem čekala špatné zprávy. Bylo mi jasné, že nastal čas konečně čelit chmurným následkům mých dlouhých let strávených na Zemi.

Přišla jsem brzo a doufala, že mě doktor Škvoreček třeba vezme dřív, čímž se sníží riziko, že přijdu pozdě do práce. V čekárně už bohužel sedělo asi deset pacientů zabraných do hovoru o tom, koho co bolí a kde ho píchá. Když mě za hodinu nato vedla sestra do ordinace, pípala mi esemeska od vedoucího mé směny: *Muzete přijít hned?* Doktor Škvoreček však zřejmě nikam nespěchal. Nalil mi šálek čaje, opřel se v křesle a sdělil mi, že se v mém těle zakořenila nemoc. Je dost pravděpodobné, že do roka, plus

minus měsíc, umřu. Zasypal mě letáčky o zvládání žalu a nabídl se, že s mou rodinou promluví sám, aby mi to brěmě ulehčil. Doktor Škvoreček byl velký makabrnzní básník. Barvitě mi vylíčil všechny způsoby, kterými moje tělo samo sebe pohltí – rozpadající se kosti, selhání ledvin, smrt krvácením do mozku nebo plísňovou infekcí. Pokyvovala jsem, abych mu dala najevo, jak si jeho upřimnosti vážím, a ručičky hodin přitom minuly chvíli, kdy mi začínala směna.

Teprve když se doktor pustil do zbytečné odbočky o jakémisi novém výzkumu nesmrtelnosti, který probíhá v Americe – jako by chtěl naznačit, že mě na poslední chvíli zachrání nějaká zázračná pilulka –, omluvila jsem se, že už nemám čas, a poděkovala jsem mu za celoživotní péči. U nás v práci se říká, že šéfové mají v plánu nahradit zaměstnance roboty, a tak jsem lékaři vysvětlila, že jsem si umínila stát se dokonalou pracovnící, abych jim ukázala, že můžu soupeřit s jakýmkoli strojem. Zdvořile jsem usrkla vlažného čaje, nacpala si letáčky do kabelky a vyšla z ordinace. Mou nemoc objevili při testech, které nařizuje pojišťovna, jinak bych tahle invazivní vyšetření vynechala. Nic mě nebolelo, vůbec nic se v mém těle nezměnilo, až na občasné lehké krvácení z nosu. Abstraktní smrtící diagnóza postrádala jakoukoli fyzickou naléhavost. Na druhou stranu potřeba výplaty byla konkrétní a bezprostřední.

Když jsem spěšně odcházela z ordinace, vyprovázal mě doktor Škvoreček povzbudivou větou: „Netrapte se, paní Slavíková! Prožila jste krásný život.“

* * *

Jmenuji se Adéla Slavíková. Pojďte mě doprovodit obvyklou cestou do práce, v poslední zimě mé smrtelné pouti! Celou zemi už týden držela v šachu předčasná vánice. Palba sněhu a krup komplikovala ranní dojíždění do práce, vlaky měly zpoždění, děti a staří lidé promrzali do morku kostí. Strčila jsem ruce do kapes, abych si je zahřála, a spěšně jsem se brodila černou břechkou pokrývající chodník v Lounech, severo-českém městě, do něhož jsem dojížděla do práce.

Byla jsem zaměstnaná v Kauflandu, v jedné z prodejen velkého řetězce německých hypermarketů. Šest let jsem tam dělala pokladní. Tu práci jsem nenáviděla, ale uspokojovalo mě, že se dokážu sama uživit, zaplatit účty, dopřát si pár základních příjemností života, než mě věk donutí stát se závislou na pravidelném důchodu od vlády, která svou „neproduktivní“ seniorskou populaci nemá příliš v lásce. Jako většina zaměstnání vyžadujících nošení jmenovky, i to moje zároveň vyžaduje, aby člověk odložil hrdost. V naší zemi se nakupování stalo náboženským rituálem. Velký nákup je oblíbená víkendová rodinná aktivita, akční letáky a slevové kupóny lidé studují asi tak, jako vědec studuje hromadu knih. Stala jsem se kněžkou hypermarketu, zástupkyní božstev konzumu; když jsem se opovážila odmítnout propadlý kupón nebo prohlásit, že nějaké zboží je vyprodané, zákazníci mi vyhrožovali soudem, násilím, kompletní destrukcí celé moje „zbytečné existence“. Měli pocit, že stojím mezi nimi a příslušnými božstvy, která řídí jejich osud. Božstvy, která jim slíbila celoživotní růst hojnosti a pohodlí. Kdyby jen ta pokladní dělala, co jí říkají, mohli by být všichni navěky šťastní.

Dorazila jsem do Kauflandu a zamířila do šatny, abych si oblékla služební košili a připnula jmenovku. Cestou kolem pokladen jsem se zarazila. Moje obvyklé místo se šťastným číslem 12 vypadalo úplně jinak. Všechny staré pokladny až na dvě přes noc nahradily vysoké mohutné sloupy, které připomínaly maličké letištní věže propojené pohyblivými pásy. Pokladník 12 vítal dlouhou frontu zákazníků hlasem světoznámého fotbalisty a mrkající červené oko věže skenovalo zboží laserovými záblesky. Robotické pařáty ukládaly nákup do tašek. Fotbalista poděkoval zákazníkovi za jeho věrnost a popřál mu produktivní den. Červené oko neočekávalo, že mu zákazník oplátí pohled a vyjádří vděčnost. Jeho ruce neohrožoval revmatismus ani syndrom karpálního tunelu.

Sledovala jsem, jak stroj pracuje, a bylo mi z toho mnohem hůř než z té drsné diagnózy doktora Škvorečka. Počítala jsem, jak dlouho jeden zákazník interaguje se strojem. Dvanáct vteřin a bylo po všem. S takovým tempem se soupeřit nedá. Pokračovala jsem do šaten, ale nebyla jsem si jistá, co dál. Manažer Marek už na mě čekal a zavolal si mě do kanceláře. Zavřel dveře, důkladně si lokl kávy z hrnku s nápisem VĚŘ V KOUZLA a oznámil mi, že mám výpověď. Moji práci u pokladny 12 převzal Pokladník 12. Marek mi sdělil, že dostanu malé odstupné, a dal mi reklamní magnet na ledničku s nápisem Kaufland jako ocenění mých odsloužených let. Automatizace je klíč k prosperitě naší neklidné Evropy, prohlásil tónem tak slavnostním, jako by hlavní morální otázkou století měla být prosperita Kauflandu.

Byla jsem na světě už dost dlouho, abych to propuštění nebrala osobně, a přesto se mi najednou špatně dýchalo. Šok byl mnohem horší než mírná nevolnost, kterou jsem cítila u lékaře. Marek mi nabídl sklenici vody a já jsem mu sdělila, že načasování je dost nešťastné, protože mi lékař právě sdělil, že jsem smrtelně nemocná. Marek řekl, že ho to velice mrzí, ale že zatěžovat ho svou nemocí je manipulace a citové vydírání. Jeho dědeček nedávno zemřel a moje řeči o smrti znovu otevírají Markovo trauma. Zjevně otřesený útrapami, které jsem mu způsobila, mě mlčky vyvedl z místnosti a vtiskl mi do ruky jediný list papíru s podmínkami výpovědi. Nadechla jsem se čerstvého vzduchu a snažila se sama sebe přesvědčit, že to takhle bude nejlepší. Nebýt převratu na pokladně 12, strávila bych své poslední dny na zemi dohadováním o ceně šunky.

Dokonce ani zpráva o blížící se smrti mě neosvobodila od takových banalit, jako jsou jízdni řady. Byla jsem v Lounech uvězněná na celý zbytek odpoledne, protože další vlak do mé vesnice Hluboká jel až večer a utrácet za taxík se mi nechtělo. I přes ten šok, nebo možná právě proto, jsem se rozhodla využít svou nově získanou svobodu a udělat něco, co by odpovědný občan neměl dělat nikdy: bezcílně se toulat. Konec se blíží: pryč s rutinou!

Zamířila jsem do centra na adventní trh; bylo to jediné místo, kde určitě najdu útěchu. Hemžilo se to tam lidmi na vánočních nákupech, kteří prohlíželi zboží a obdivovali vánoční stromeček ozdobený stříbrnými řetězy a modrými světélky. Vonělo to tu jehličím a horkým rumem, až se mi sbíhaly sliny. Obchodníci nabízeli ozdoby, řetězy, adventní

kalendáře. Koupila jsem si kelímek grogu, abych si měla do čeho máčet perníček ve tvaru betlémské hvězdy. Vychovali mě bez náboženství, ale jeho kýčovitě symboly se mi vždycky zamlouvaly, zvláště v podobě perníčků.

Došla jsem ke kádi plné kaprů, jejichž hlavy a ocasy pleskaly o hladinu a máčely smějící se děti. Z vody stoupala pára a já si uvědomila, že příští zimu tu všechny tyhle atrakce znovu budou – stejné děti, stejní rodiče, stejný jednooký muž nalévající grog nemytýma rukama – ale já už tu nebudu, a nikdo z těch cizích lidí to nebude vědět. Nebudu jim ani scházet. Zavrtěla jsem hlavou. Marnivost. Chtěla jsem, aby moje smrt něco znamenala pro všechny, aby mě oplakával celý svět, i když mi připadalo absurdní, když se zprávy o smrti známých osobností ocitaly na prvních stránkách novin. Nechápala jsem, jaké kdo má právo rozhodovat o tom, či smrt je věcí veřejného zájmu.

Pátrala jsem v kádi s kapry po tom, který vypadá nejživiěji. Někteří zákazníci si dávali ryby zabít ranou kladivem do hlavy, kdežto ostatní si je nechávali vylovit živé a odnášeli si je domů, kde zůstanou ve vaně až do Vánoc. Tradičního vánočního kapra smaženého v pivním těstíčku a podávaného s bramborovým salátem jsem jedla naposledy, když mi bylo dvanáct. Tenkrát jsem našeho vánočního kapra pojmenovala Gandalf, protože měl moudré oči a nezvykle silné vousky, které mi připomínaly čarodějův plnovous. Když se ale otec rozhodl nachystat Gandalfa k večeři, posilnil se na to přílišným množstvím rumu a zabíjení se změnilo ve dvouhodinové martyrium, při němž otec honil klouzající polomrtvou rybu po celé kuchyni a z rány nožem na

břiše jí lezla střeva. Odmítla jsem se otcova barbarství účastnit a zamkla se ve svém pokoji.

Děti kolem kádě zřejmě žádné takové vzpomínky neměly. Kvičely a šťouchaly ryby do lesklých šupin. Policisté, kteří na tržišti hlídkovali s kuklami na hlavách a poloautomatickými zbraněmi v rukou, děti napomenuli, aby se uklidnily. Tiché bzučení a blikající světélka nad tržištěm připomínala, že se tam vznášejí hlídkové drony. Úroveň teroristického nebezpečí byla trvale nastavena na červenou a všechny adventní trhy v zemi byly označeny za „měkké cíle“. Ruský režim verboval zbylé žoldnéře svých dávných válek, aby jako osamělí vlci útočili v evropských městech. Neoficiálně, samozřejmě.

Pořád ještě jsem se učila nepanikařit nad takovými změnami. Nikdy jsem si nezvykla na to, jak rychle svět postupuje a jak rychle upadá. Za svůj život jsem zažila návrat ruské agrese ohrožující můj kontinent, internetem živené vzkříšení světového fašismu a americkou Obnovu, a každý z těch otřesů byl katalyzátorem extremismu. Já jsem si už svoje léta starostí a nervózního okusování nehtů odpracovala, teď ať si zase s rozmary geopolitiky dělá starosti někdo jiný. Snažila jsem se soustředit na věci prosté a trvalé – vůni grogu, sladké koření perníku, české vánoční tradice, které přežily staletí. Požádala jsem prodavače, ať mi vybere toho kapra, který nejvíc šplouchá, který se svým osudem nejvíc bojuje. Muž zvedl palici a já řekla *ne, chci rybu živou*. Strčil ji do síťovky a podal mi ji. Ryba pleskala ocasem o tašku a o moje stehno. Na odchodu jsem se sladkobolně rozloučila s trhem. Začala jsem samu sebe přesvědčovat, že tu

možná nejsem naposledy, i přes tu diagnózu. Doktoru Škvorečkovi bylo šestasedmdesát a odmítal odejít do důchodu. Začínal být zapomnětlivý a celé to může být taky jen velké nedorozumění. Pokoušela jsem se kapra uklidnit tím, že jsem mu pohládila pleskající ploutve, a zamířila jsem zpátky na nádraží, kde bylo trochu klidu. Čekala jsem na vlak domů a svého nového přítele jsem udržovala při životě koupelí v umyvadle na nádražních toaletách.

Krátce po západu slunce jsem se vrátila do našeho domu v Hluboké. Postavil ho pradědeček na malém kopci kousek stranou od hlavní silnice, kolem níž stojí i většina ostatních vesnických domů. Zdi vinou krutých zim popraskaly a většina trávníku před domem je už léta mrtvá. Zahrada, kde otec pěstoval okurky a jahody, teď byla bojištěm plevelů a krtků. Můj syn Roman doufal, že jednou dům opraví pro příští generaci, že bude zase vypadat nový a stabilní. Vzhledem k jeho minulým problémům jsem sice pochybovala, že se to někdy stane, přesto jsem byla ráda, že moje dítě dosud věří v budoucnost naší rodiny.

Vešla jsem do tmavé, tiché chodby. Moje matka, které všichni říkali babi, už spala ve svém pokoji. Roman byl s chladírenským kamionem na cestě do Rakouska. Konečně mi začaly skutečně docházet důsledky dnešního dne. Bez zaměstnání už nebudu přinášet do domácnosti peníze. Roman a babi sice ze svého platu a důchodu účty zaplatí, ale už jim moc nezbude. Oficiálně jsem se stala pro svou rodinu přítěží.

Finanční problémy však nebyly zdaleka to nejhorší. Víc mě trápila bezprostřední otázka, jak zprávu o své nemoci

sdělit rodině. Mám jim zlomit srdce u večere, až budou mít plnou pusku jídla? Mám jim rozdat ty letáčky, co mám v kabelce? Opakovat nicneříkající fráze svého lékaře? *Moji drazí, moji milovaní, moje náhodná životní existence se nachýlila ke konci.*

Šla jsem se k sobě do pokoje převléknout, než vypustím kapra do vany. Tmavomodrý koberec, který jsem měla v pokoji od dětství, se mi s vlhkým mlasknutím probořil pod nohou. Rozhlédla jsem se po zdroji tichého hvízdání a zjistila, že z trubky radiátoru stříká tenký pramínek vody. Co jsem byla pryč, pokoj mi to dokonale vytopilo.

Zula jsem si boty, došla k radiátoru a zatáhla ventil. Pak jsem šla do koupelny tak, jak jsem byla, ještě v pracovním, natočila jsem vodu do vany a kapra do ní pustila. Nejdříve se nepohnul, jenom našpulil tlamičku. Brzo se ale nad tím přílivem života zaradoval, začal plavat tam a zpátky a zkoumat svůj nový domov. Byla jsem ráda, že se mám o současnou krizi s kým podělit. Ryba během pár vteřin zapomene na všechna traumata, kterými prošla. Už teď si myslí, že v téhle vaně prožila celý šťastný život. Požehnání zvířecí amnézie – ačkoli občas si říkám, jestli zvířata naopak nemají neomezenou paměť přírody, která vidí a ví všechno, i to, čemu lidé někdy rozumět nemůžou.

Svlékla jsem si pracovní oblečení s úlevou, že je to naпослед, co jsem si na sebe musela vzít stejnokroj, a zabalila jsem se do několika županů. Radiátor se zlomyslnou radostí syčel a od nohou mi bylo zima. Tenhle pokoj byl můj už od dětství. V mládí jsem nečekala, že budu z těch, kdo se na stará kolena vrátí do rodného domu. Toužila jsem tenkrát

zkoumat svět, utéct daleko od svého rodiště. Jenže ceny nájmu v Praze se prudce zvedly a pracovní místa pro lidi (zvlášť ženy) nad pětáctýřicet prakticky zmizela, takže pražský byt, kde jsem vychovávala Romana, už pro mě před desítkami let přestal být dostupný. Penzijní systém země byl většinou v troskách a mně sdělili, ať nepočítám s tím, že by mě nad vodou udržel nějaký důchod. Celkový stav ekonomiky dobře shrnul předseda vlády výzvou, aby nezaměstnaní senioři zaplnili prázdná místa u pokladen v maloměstských prodejnách potravin. Poslechla jsem. Během let jsem se smířila s tím, že ve světě tak soutěživém a nepřátelském není třeba se stydět za to, že poctivě pracuju a bydlím s rodinou. Žila jsem minimalistický, stoický život a snažila se nic neočekávat a netoužit po materiálních potěšeních. Jenže ať jsem své potřeby zmenšovala sebevíc, pořád ještě toho zjevně zbylo hodně, co mi svět mohl vzít.

Ze zásob pod postelí jsem vytáhla krabici vína. Sedla jsem si na záchodovou mísu, namočila ruku do vany a dotkla se kapřích šupin. Otevřela jsem krabici a napila se rovnou z ní. Vztek. Dlouho jsem ho necítila. Stoicismus vyžaduje ovládat své vnímání, kdežto vztek znamená se takové kontroly vzdát. Babi pochruovala vedle v pokoji a já jsem si přála, abych se jí mohla zeptat, jestli někdy cítila takové ponížení; připadalo mi jako typický rys současné doby. Mé matce bylo sto devět let a prožila všechny významné události předchozího století po první světové válce. Všechny divoké zvraty historie a nedostižené ideály, zemi napadenou, okupovanou a znovu zaprodanou, zemi, kde se lidé se svou bolestí vyrovnávají smíchem. A přestože věděla, kolik

hrůzy může člověk tomu druhému způsobit, v noci klidně spala. Tuhle její vyrovnanost jsem nezdělala.

Ale stejně jsem nepotřebovala spát. Měla jsem ještě moc práce. Jen jsem od doktora uslyšela svou diagnózu, věděla jsem, že už nedokážu přehlížet tu zející prázdnotu ve svém životě. Misi, kterou jsem desítky let odkládala, strašidlo minulosti. Nezbyly mi žádné výmluvy, nemohla jsem si říkat, že mám ještě spoustu času, že možná pojedu příští rok... Poslední měsíce života mi nabízely i poslední šanci odjet do Ameriky a najít svou ztracenou dceru.

Ačkoli jsem Terezu předala její adoptivní rodině, když byla na světě pouhých sedm hodin, bedlivě jsem ji sledovala od doby, co byla na střední a její adoptivní matka mi krátce před svou smrtí poslala odkazy na její sociální síť. Zaheslovaná složka v mém laptopu se stala kronikou Terezina života. Schovaná za anonymními účty jsem přečetla všechny její posty na LiveJournalu, abych věděla něco o jejím dospívání. Stahovala jsem si fotky z jejich přednášek na odborných konferencích, dokonce jsem si založila účet na Facebooku, abych mohla posbírat fotky z jejich narozeninových oslav. Učila jsem se zvládat nové technologie, využívat vyhledávače a sociální síť, jen abych mohla svou ztracenou dceru z dálky sledovat.

České křestní jméno byla jediná věc, kterou jsem jí mohla dát; její adoptivní rodiče velkoryse souhlasili, že splní moje přání a jméno jí nechají. Pokaždé, když jsem ho psala do vyhledávače, připadalo mi, že jsem jí blíž – jako by nás navždycky spojil sám fakt, že jsem ji pojmenovala.

Tereza pracovala jako biomedicínská inženýrka pro společnost VITA, která se snažila prodloužit lidský život, léčit potíže a nemoci působené v těle entropií a časem dovést člověka k nesmrtelnosti. Vypadalo to jako pohádka – který šílenec by chtěl žít věčně? –, ale pokud byla moje dcera šťastná a dobře placená v rozvíjejícím se odvětví – začínalo se mu říkat „sektor trvalosti“ –, byla jsem spokojená.

Věděla jsem, že Tereza je úspěšná a ode mě nic nepotřebuje, a to trochu mírnilo mou touhu ji poznat. Ale kdykoli bylo v noci obzvlášť ticho a já jsem vypila příliš mnoho vína, představovala jsem si, jak ještě naposledy odletím do Spojených států a konečně se jí poprvé v životě představím. Opájela jsem se myšlenkou, že by mi mohla odpustit. Ale fantazie nikdy nebyla dost silná, aby překonala můj strach z Tereziny reakce. Možná svou anonymní biologickou matku nenávidí. Možná si myslí, že jsem se jí vzdala snadno, ze sobeckosti. Dokud se jí budu vyhýbat, tak to nezjistím. Ale po návštěvě u doktora Škvorečka mi bylo jasné, že buď musím svůj strach překonat a jednat okamžitě, nebo se navždycky vzdát myšlenky, že bych Terezu poznala. Její adoptivní rodiče zemřeli dříve, než nastoupila na vysokou, a až zemru já, stane se z ní skutečný sirotek.

Samozřejmě po Velké obnově Spojených států bude ještě obtížnější dceru najít. Během amerických voleb v roce 2024 skoro všichni republikáni až na pár skalních opustili zkorumpovanou stranu a vytvořili nového politického giganta – Stranu obnovy. Večer po úspěšném převratu nový obnovářský vůdce senátní většiny – s pomocí obnovářského prezidenta, muže, který byl během pandemie ve funkci

floridského guvernéra zodpovědný za smrt desítek tisíc vlastních občanů – dedikoval tuto konzervativní revoluci statečným vlastencům, kteří v lednu 2021 vtrhli do Kapi-tolu. S podporou volebních zákonů, jež si v minulých letech sami schválili, potvrdili státní úředníci bývalých republiká-nů výsledky voleb. Autoritářský převrat si tak sám vyčaro-val legální postavení v rámci systému země.

Každý hlídací pes demokracie ve světě byl okamžitě ve střehu a následovaly tisíce žalob. Evropa a OSN vyhrožo-valy Spojeným státům sankcemi a policie brutálně potla-čovala protesty v každém velkém americkém městě od jed-noho pobřeží k druhému. Nic z toho ovšem nezměnilo fakt, že Strana obnovy zůstala u moci. Nikdo nevěděl, jak ochrá-nit archaickou ústavu před rafinovaným podvodem jedna-dvacátého století. Nejvyšší soud země už dávno dokázal, že není ochoten chránit demokracii, takže když se odmítl zabývat žalobami zpochybňujícími Obnovu, bylo to zcela v souladu s předchozím zrušením práva na potrat. Mnoho lidí ve světě chovalo k americké demokracii úctu, ale teď zjistili, že dokonce i nejoslavovanější systémy na planetě jsou jen zdání, že to je odraz konsensu, který už neplatí. Ruské barbarské řádění na Ukrajině zničilo nejen poslední naděje na jakoukoli stabilitu, ale i kolektivní víru ve spra-vedlnost, kompromisy a význam starých spojení. Bě-hem prvních dvou let u moci Stranu obnovy normalizovali nacionalističtí Američané opilí pomstou, pak své postave-ní upevnila těsným vítězstvím ve sněmovních volbách ro-ku 2026 a znovuzvolením dosavadního obnovářského pre-zidenta v roce 2028.

Prvním legislativním krokem nové vlády byl Zákon o ochraně hranic, který zemi uzavřel migrantům, uprchlíkům, žadatelům o azyl a návštěvníkům s výjimkou turistů z malého počtu spojeneckých zemí. *Amerika nemůže dál tolerovat působení cizích agentů na své rodné půdě*, hlásala obnovářská vláda na svém youtubovém kanálu. *Čas, kdy bezohlední cizinci využívali naši dobročinnosti, skončil*. Opatření bylo původně prohlášeno za dočasné, ale mezi podporovateli bylo tak populární, že se stalo trvalým zákonem.

Katastrofy, které Americe hrozily už předtím, se změnily v děsivou ekonomickou depresi, nepředvídatelnou a nestabilní. Moje země sice měla s USA částečnou výjezdní dohodu (naši prezidenti byli staří obchodní partneři), ale slyšela jsem takové hororové historky, že jsem měla strach, jak mě v „obnovené“ Americe přijmou. Bála jsem se reakce na svůj přízvuk. Bála jsem se polovojenských občanských milic podporovaných Vnitrostátním deportačním úřadem, které hlídkovaly na ulicích a dávaly pozor na nežádoucí cizince. Měla jsem strach, že zmizím, že skončím v malé místnosti bez oken. Obávala jsem se, že se ocitnu v jednom ze stále četnějších pracovních táborů a své poslední dny strávím tím, že budu šít policejní uniformy. Kdyby dcera žila v nějakém klidnějším koutě světa, bylo by ji mnohem snazší najít.

Ale bezprostřední vědomí konečnosti mé existence jako by tato nebezpečí zmenšovalo. Dnešní chladné noci rozbitého radiátoru, spokojeně šplouchajícího kapra a neobřadného vyhazovu z práce se možnost setkání s dcerou změnila z nezávazného snu v naléhavou posedlost. Potlačila

jsem všechny zastaralé představy o osobní zodpovědnosti – nebo, abych byla přesnější, byly mi u prdele. Připadalo mi, že teď mám právo dělat, co chci, že už mě nesvazuje každoměsíční nutnost zaplatit účty a výhodně nakoupit ve výprodejích a celé to příští týden zopakovat, prostě celá ta rutina života od výplaty k výplatě, která nutí lidskou říši pochodovat v zákrytu a zbavuje ji iluzí o vlastní velikosti.

Ano, mohla bych to udělat. Po desítkách let strachu vyplula na povrch odvaha vyřešit neřešené. Když jsem otevřela druhou krabici vína, začala mě bolet hlava, viděla jsem rozmazaně a zima už mi nebyla. Vzala jsem z nočního stolku laptop, vrátila jsem se do koupelny a začala hledat letenky do New Yorku. Pálila mě žáha, což byl jasný důkaz, že už jsem opilá.

„Žij rychle a umři mladý, to máš nejlepší,“ poradila jsem nepříteliš zřetelně kaprovi a rozchechtala se tak, že jsem sklouzla ze záchodu.

Když jsem se zvedala ze země, ryba ve vaně se rozzářila a její šupiny nabyly barvy roztaveného zlata. Našpulila tlamičku a oslovila mě hlubokým lidským hlasem. „Najdi svou dceru, běž, běž hned,“ řekla. „V novém světě tě čeká tvůj osud, ty huso!“

„Prorocství!“ vykřikla jsem a pokusila se kapra chytit. Kluzká ryba mi ale snadno unikla na druhý konec vany. „Řekni mi, co mám dělat,“ vyzvala jsem ji. „Řekni mi to!“

Kapr už ale nepromluvil a jeho šupiny přestaly zářit. Šťouchala jsem do něj a loudila další rady, ale jen se na mě díval vypoulenýma očima a nespokojeně prohnutá tlamička se s každým dechem otevírala a zavírala. Směje se mi

ten tvor? Najednou jsem si připadala strašně sama a zatoužila jsem vlézt do postele k babi, jak jsem to udělala před několika desítkami let, když jsem byla malá, do naší země vtrhli Rusové a mně se zdálo jenom o tancích a cizích mužích, kteří na mě mluvili a z úst vypouštěli kouř. Nechala jsem kapra být a vlezla jsem si sama do postele, zklamaná a vyčerpaná po dni plném strašných zpráv. Ignorovala jsem drkotající zuby a usnula s poloprázdnou krabicí vína v ruce.

Ráno mě vzbudily těžké kroky ohlašující, že můj syn se vrátil z práce. Bouchnutí dveří ledničky, dlouhé nalévání mléka.

Vypotácela jsem se z postele a nacákala si do obličeje vodu. Kapr klidně odpočíval ve vaně a nezdálo se, že by mě za ten předchozí večer soudil. Poděkovala jsem mu za pochopení a šla jsem pozdravit syna. Opravdu jsem se snažila říct mu o své diagnóze, dostat ze sebe slova *Je mi líto, umírám* – ale nedokázala jsem to. Místo toho jsem Romanovi ohlásila rozbitý radiátor.

Tiše zaklel, zeptal se, jestli se mi nic nestalo a proč jsem spala v té zimě, místo abych si lehla v obýváku na gauč.

Potřebovala jsem útěchu vlastní postele, vysvětlila jsem, protože mě odpoledne vyhodili z práce. Roman mi chlácholivě položil ruku na rameno a já jsem jeho vzácnou chvíli soucitu využila k tomu, abych mu sdělila, že chci ten předčasný odchod do důchodu využít k cestě do Ameriky. Chci najít Terezu a přesvědčit ji, aby sem přijela a seznámila se se svou rodinou. Bude to moje poslední cesta přes oceán.

Roman pil s rozmyslem mléko a vyrovnával se s tou zprávou. Byl malý a podsaditý, tvář měl vrásčitou, ačkoli

mu ještě nebylo čtyřicet. Hněv a zklamání urychlují entropii. Pohyboval se pomalu, dokonce i mluvil pomalu, se zlověstnými pauzami mezi slovy, jež připomínaly krátery na bitevním poli před další salvou. Vždycky se choval, jako by měl víc rozumu než já. Očekávala jsem drsné kázání o nebezpečí obnovené Ameriky, obvyklou přednášku o bezpečí domova, přemlouvání, ať nechám staré duchy spát, že náš život je dost těžký i bez toho. Tohle říkal vždycky, když jsem se zmínila o Tereze. Považoval svou sestru za vzdálenou hrozbu, destabilizující sílu, která zničí klid naší rodiny.

Místo toho mě vzal kolem ramen, usedl vedle mě a během pár minut mi domluvil schůzku na vyslanectví. Šokovalo mě, že můj syn je najednou ochoten nechat mě bez protestu odletět do ciziny. Když jsme ale četli pravidla pro návštěvníky ambasády, došlo mi, proč ho to nevyvedlo z míry. Byl přesvědčený, že mě Američané do své obnovené země nepustí. Považoval můj výlet za neškodnou fantazii stárnoucího mozku.

Neodradilo mě to a čekala jsem na vízový pohovor. Během příštích týdnů jsem začala pociťovat tělesné změny – bolesti a únavu, podivné modřiny, stále silnější krvácení z nosu. Strávily jsme s babi naše poslední společné Vánoce bez Romana a toho prorockého kapra jsme si daly s bramborovým salátem. Někdo mě možná odsoudí za to, že jsem snědla rybu, která mi dodala odvahy hledat dceru, ale já jsem naopak byla přesvědčená, že kapra musím sníst pro štěstí. Roman si vzal vánoční rozvážku, protože za ni byl

příplatek, ale já jsem měla podezření, že je mu milejší ticho v kabině auta než Vánoce strávené s námi.

Několik týdnů nato jsem nasedla do vlaku a jela k pohovoru na americké vyslanectví do Prahy. Vzali si tam mé biometrické údaje, důkladně si proklepli můj původ, styky a podobně a nechali mě vyšetřit vlastním lékařem. Připadalo mi, že prohlídka je vymyšlená tak, aby byla co nejne-příjemnější, a přitom neodhalila žádné skutečné zdravotní problémy, protože o mé smrtelné nemoci nepadlo ani slovo. Také mě požádali, abych americké vládě umožnila přístup ke svým telefonním záznamům, mailům a bankovním výpisům a poskytla jim hesla k sociálním sítím.

Celý ten dlouhý proces shromažďování informací jsem absolvovala jako ve snu, oslabená chřipkou. Zůstala jsem totiž ve svém studeném pokoji, ačkoli mě Roman přemlouval, ať se nastěhuju do jeho pokoje. Dal mi aspoň malé topidlo, ale to jsem tajně vypnula, abychom neměli vyšší účty za elektřinu. Cítila jsem povinnost šetřit každý halíř, protože skoro celé mé odstupné padlo na vízové poplatky a letenku. Snažila jsem se udržet si víru, nemyslet na možnost, že jsem poslední peníze vyplývala na cestu, která se neuskuteční.

Po pohovoru jsem strávila měsíc rezignovaným, otupělým čekáním. Chodila jsem po Hluboké, abych si vryla do paměti každý kousek rodné vesnice, jako kdybych si ty obrazy mohla odnést do záhrobí a pouštět si je ve smyčce pořád dokola. Každý den jsem si připadala starší a unavenější. Každý den jsem ztrácela naději, že se k Tereze dostanu včas. Vyhýbala jsem se telefonátům doktora Škvorečka,

který mi nabízel konzultaci o možnostech tišení bolesti. Píchal mě v kostech; ve snu se mi morkem provrtávali červí a žrali to, co z něj zbylo. V únoru přišly další sněhové bouře, silnice zamrzly a do vesnic se nedalo dostat autem ani vlakem, čímž pocit samoty ještě zesílil. V Lounech nějaký muž vstoupil do Kauflandu, zastřelil pět zákazníků a dva moje bývalé kolegy a pak se vzdal policii.

V den téhle tragédie, jaká neměla v historii naší země obdoby, jsem dostala rozhodnutí z vyslanectví. Amerika mě jako obvykle překvapila. Udělila mi „monitorované desetidenní“ vízum. V průvodním dopisu se vysvětlovalo, že po přiletu na letiště JFK mi imigrační úředník připne na zápěstí sledovací zařízení, které bude vysílat moji polohu a biometriku na Vnitrostátní deportační úřad. Jakýkoli pokus zařízení sundat bude okamžitým důvodem k zásahu a jak federální, tak místní úřady se na mne – Neameričanku – vrhnou plnou silou. Takové řešení bylo v souladu s omezeními Obnovy a zároveň umožnilo Americe udržet si aspoň část příjmů z turistiky. Bílí evropští návštěvníci jsou vítáni; ale pod dozorem.

Dívali jsme se s babičkou v televizi na střelce z Kauflandu, byl to takový sedmnáctiletý frustrát v tepláčkách a tričku s kačerem Donaldem. Na záběrech měl nasazená pouta a byl obklopený policisty. Podle vlastní výpovědi obdivoval činy svých amerických protějšků už od dvanácti let. Babi se mě zeptala, jestli jsem si opravdu jistá, že chci opustit jistoty naší vesnice. Nikdo by mi nevyčítal, kdybych se v tomhle šíleném světě držela známých míst. Trvala jsem na tom, že musím jet. Dokonce i ten kapr mi to říkal. Kromě toho

žádné bezpečné útočiště neexistuje, dokonce ani hypermarket na malém českém venkově.

Když babi viděla, že jsem rozhodnutá, vytáhla z kapsy zástěry obálku plnou dolarových bankovek. Byla schopná opatřit peníze, kdykoli to bylo třeba. To byla jedna z jejích mnoha superschopností. Vždycky jsem byla přesvědčená, že prádelníky a skříně v domě jsou vyplněné hotovostí, kterou babi za ty roky dokázala nasyslit. Pochopila jsem to, když před dvanácti lety zemřel otec a my jsme zjistili, kolik dluhů měl v nejrůznějších hospodách a barech. Babi to všechno dokázala poplatit ze svých úspor. Celý život strávila s mužem, který nebyl schopný udržet korunu, a tak se naučila to kompenzovat.

Když mi obálku dávala, prohlásila, že vždycky věděla, že jednou budu Terezu hledat. Políbila jsem ji na tvář a slíbila, že svou vnučku pozná, i kdyby mě to mělo stát život.

Odpoledne dorazil domů Roman. Nepravděpodobné rozhodnutí vyslanectví pustit na obnovené území starou cizinku ho naprosto šokovalo. Řekl jenom „Tak gratuluju“, a zavřel se ve svém pokoji.

Když týden nato dorazil taxík, aby mě odvezl na letiště, Roman beze slova rozloučení vyklouzl z domu a vyrazil do Polska s kamionem plným paštik v konzervách.

V den odletu jsem byla ještě nemocnější, kašlala jsem, bolelo mě na hrudi a občas jsem měla horečku, ale z těchto příznaků jsem vinila rozbitý radiátor. Testy na všechny mutace covidu byly negativní a rozhodně jsem se nehodlala nějakou obyčejnou rýmou nechat připravit o svou šanci.

Nastoupila jsem do letadla nejlevnější letecké společnosti. V jedné řadě sedělo dvanáct cestujících, o nějaké palubní zábavě nebo měkkých sedadlech jsem si mohla nechat leda zdát. Každý cestující měl nárok na jeden kelímek vody. Když jsem chtěla na záchod, musela jsem zaplatit v hotovosti letušce. Ale bylo mi příliš zle, než abych se nad tak nedůstojným cestováním rozčilovala. Zakryla jsem si tvář bundou a celý let bez mezipřistání jsem prospala.

Cesta mě tak vyčerpala, že jsem po příletu část hotovosti od babi utratila za taxík do zaprášeného hotelu na Manhattanu, ve Flatiron District. V New Yorku jsem byla jen jednou, to mi bylo něco přes dvacet a pár let jsem žila na Floridě. Teď mi to připadalo jako v úplně jiném životě. Tenkrát byl New York město, které zuřivě bojovalo o přežití, o čemž svědčil i jeho rozpad. Neony připevněné bez ladu a skladu na domech, které neměly nárok stát rovně. Viděla jsem celý blok proměněný v jednu velkou taneční párty. Viděla jsem improvizovanou chlapeckou kapelu, jak vyzpěvuje ve vagónu metra. Viděla jsem rozhořčené občany, jak se vrhají na zloděje, který okradl oblíbeného místního obchodníka. Byla jsem mladá a zbožňovala tu spontaneitu a chaos. Teď Manhattan vypadal ustrašený a sterilní. Bledý. Země pod mýma nohama byla podezřelě čistá. Sebevědomá, davy rozrážející chůze, která bývala pro Newyorčany typická, se změnila v šourání lidí hledících jen na vlastní boty. Jako by celé město utrpělo společnou tragédii, která zlomila někdejšího neporazitelného ducha.

Čekala jsem přívál emocí z toho, že jsem zase v Americe, myslela jsem, že se mi vrátí vzpomínky na mladický

úžas, vzrušení nomádského života. Možná mi bylo příliš zle nebo jsem měla jiné starosti, protože taxikář objížděl jednu bouračku za druhou, ale necítila jsem nic než podráždění a toužila po domácím pohodlí. Ostatně proč by mi měl být New York něco dlužen? Prožil si svoji vlastní dávku tragédií. Já jsem si v duchu malovala nostalgický portrét města, ale ono vidělo víc smrti, než jsem si uměla kdy představit.

Než jsem dorazila do hotelu, zavolala jsem babi a Romanovi. Můj syn prohlásil, že je příliš unavený a nemůže se mnou mluvit. Matka mě prosila, ať si dávám pozor na pistole. „Koukej, jestli nemají bouli za páskem,“ radila.

Hotelový recepční – neupravený, zpocený třicátník – chtěl vidět moje vízum, jen jsem mu řekla jméno. Vypytoval se, proč jsem přijela, zajímal se o mé náboženství a o můj názor na omnivakcínu.

Na jeho ruce jsem zahlédla vytetovanou šroubovici DNA, omotanou kolem krumpáče – poznávací znamení oddaného Obnováře. Všimla jsem si, jak hladově si mě změřil, jak se přikrčil a nastražil, jako když se šelma chystá zaútočit. Byla jsem si jistá, že jen odejdu, zavolá na VDÚ, aby si ověřil, jestli jsem tu opravdu legálně. Už se viděl jako hrdina, který chytil cizího socialistického podvratníka nebo lupiče dávek. Když viděl, že se žádné debaty se mnou nedomáká, podal mi konečně klíč od pokoje a já jsem spěchala k výtahu.

Zajistila jsem dveře svého pokoje řetízkem a snažila se na ty znepokojivé okamžiky zapomenout. Vybálila jsem malý kufr a smyla ze sebe útrapy cesty. Ve všech svalech

mi bolestivě tepalo, ale svedla jsem to na pásmovou nemoc. Rozhodla jsem se jít si hned lehnout a děsivou perspektivu hledání Terezy nechat na další den.

Spala jsem mizerně a vzbudila se s horečkou. Za okénkem koupelny, kde jsem zvracela, se probouzel New York. Už teď mi atmosféra města znovu vnucovala americký ideál: *Zastavte se vy, kdo jste toho hodni, a prohlédněte si jedno z nejpestších měst civilizace. Jděte nakupovat, dejte si ústříce, zajděte do divadla.* Pálilo mě na plicích; delirium mě zpomalovalo, což bylo v přímém protikladu s požadavky města. Nakapala jsem si pod jazyk trojitou dávku léku proti bolesti, oblékla si šaty, které jsem měla naposledy na promoci svého syna, a vyšla z pokoje. A jako za odměnu mě v recepci uvítala příjemná mladá žena.

Hotel jsem si vybrala, protože to byla jediná cenově přijatelná možnost, ze které se dalo na Terezino pracoviště dojít pěšky. Patnáct bloků. Vykročila jsem na promrzlý chodník a začala se propracovávat tím směrem. Zkušení Newyorčané, které jsem zdržovala, podrážděně vzdychali. Tenhle fakt se zjevně nezměnil – město nesnášelo každého, kdo ho brzdil. Se starými kostmi nemělo trpělivost. Jenže já jsem staré kosti měla a jinudy než po stejném chodníku jsem jít nemohla. Sice se tu ledacos změnilo, ale město pořád upřednostňovalo mladé.

Konečně jsem stála před osmdesátipatrovým mrakodrapem, který patřil společnosti VITA. Nebyl postavený pro někoho, jako jsem já. Kdepak, ten byl určený sexy lidem budoucnosti, lidem, kteří nikdy nezestárnou, protože pijí zeleninové freshe, lidem, kteří chtějí bořit svět a s pocitem

blížící se zkázy bojují manickou produktivitou. Na budově nebyly žádné nápisy ani loga, žádné výrazné symboly, které by prozrazovaly její identitu. I bez toho všichni věděli, komu patří. Prošla jsem skleněnými dveřmi a ocitla se v minimalistické hale obložené hladkým obsidiánem.

Muž v recepci na mě kývl. „Dobré zprávy,“ pozdravil mě. „S jakým cílem k nám dnes přicházíte?“

Na okamžik jsem nebyla schopná slova a jen jsem zírala na malé kulaté zařízení těsně pod mužovým uchem, tam, kde čelist přechází v krk. To byl hWisper. Tohle zařízení mě znepokojovalo, kdykoli jsem ho viděla. Vynalezli ho před pár lety lidé pracující právě v téhle budově. Fungovalo na dva čipy, jeden byl implantovaný v mozku a jeden v ruce, takže hWisperi, jak se jeho majitelům říkalo, mohli procházet celou spoustu aplikací, jako kdyby měli software nainstalovaný přímo v hlavě, a ovládat je drobným pohybem prstu. Taková experimentální technologie byla značně za hranicí toho, co jsem byla schopná přijmout nebo pochopit, a většina světové populace tento můj pocit sdílela. Ale i přes široký odpor začínalo zařízení získávat apoštoly mezi mladou generací. V Česku jsem ho viděla jen jednou, ale tady v New Yorku jsem už potkala několik chodců, kteří se obrátili na hWisperovou víru.

„Jdu za Terezou Holmovou,“ řekla jsem recepčnímu, nadšená tím, že moje angličtina je pořád použitelná, i když už jsem ji pár let neprocvičila.

Hleděl mi do očí, a přitom v duchu procházel kalendář na hWisperu. „Nemá tu plánovanou žádnou návštěvu. Čí pozitivní vibrace mám ohlásit?“

„Jsem její matka. Svým způsobem.“

Osoba, kterou Tereza znala jako svou matku, je už nějakou dobu mrtvá, a ten mladík to možná ví. Pozvedl obočí a pozitivní vibrace ho přešly; bylo zjevné, že už tu tak moc vítaná nejsem.

„Je to složité, ale bude se mnou chtít mluvit,“ řekla jsem. *Doufám.*

Muž mě požádal, ať počkám venku.

Stála jsem znovu před vchodem, mnula jsem si studené ruce a mžourala skrze zatmavené sklo posuvných dveří dovnitř. Dvacet minut nato se rozestoupila zeď za recepcním a odhalila utajený průchod. Do haly vstoupila ženská postava. Napadlo mě, že si Tereza možná bude myslet, že od ní něco chci, peníze nebo lásku. Představila jsem si, jak mě uhodí do tváře, jak rozpoutá všechn svůj vztek proti matce, kterou nikdy nepoznala, která ji hned po narození opustila. Ještě jsem měla čas utéct. Patnáct bloků, a můžu být zpátky v hotelu za zavřenými dveřmi. Tereza by se nikdy nedozvěděla, že jsem tu vážně byla. Špatný vtip nějakého idiota, nic víc.

Skleněné dveře se otevřely.

Moje dcera vyšla ven. Podařilo se mi udržet se na nohou dost dlouho, abych ji poznala. Byla jsem jako omámená, hlava se mi motala. Udělala jsem krok dopředu. Otevřela jsem ústa, ale vůbec jsem netušila, jak ji pozdravit, co jí říct. Připadalo mi, že tam stojím celou věčnost, s jednou nohou nakročenou, beze slova, s otevřenou pusou. Kolena se mi podlomila, před očima se mi zatmělo a moje tělo si konečně vzpomnělo, jak vypnout...

Teprve když jsem ucítila na zádech tlak betonu, uvědomila jsem si, že už nekoukám na Terezinu tvář, ale do nebe. Bylo jasné a poklidně si nad mrakodrapy hledělo svého.

Sklonila se nade mnou. Zelené oči, nepochybně její, kopie těch mých. Rezavé polodlouhé vlasy – takhle nějak je nosívala babi, když u nás ve vesnici učila děti. Zvedla jsem ruku a dotkla se její tváře. Viděla jsem ji na fotografiích, ale teď mi připadalo opravdu neuvěřitelné, jak moc jsme si podobné. Bambulka na špičce nosu, dlouhý krk, uši, které jsou v poměru k hlavě příliš malé. Měla jsem dojem, že vidím vlastní ztracené mládí. Pak Tereza pronesla první slova. „To jsi ty.“ Okamžitě pochopila. Většina rodičů nemusí čekat na první slova svého dítěte desítky let, ale mě to o radost nepřipravilo. Viděla ve mně samu sebe. Věděla, proč jsem tady.

Tereza mi pomohla vstát. Kolem se zastavovali chodci a zírali na naše shledání. Nevěděla jsem, co po tom nepovedeném pozdravu říct. Pro jistotu jsem zašeptala slovo *matka*, protože jsem si najednou nebyla jistá, jestli to Tereze opravdu došlo. Objala mě. Třásla se v té zimě a já se ze všech sil snažila zůstat stoická, jako tak často v nejvýznamnějších okamžicích svého života. Když ti něco rozbíjí srdce napadrt', tvař se, že jsi to čekala. Ovládej se a jednej podle toho. Přála jsem si, aby se život zastavil a tenhle okamžik už se ničím nerozředit. Abych neměla šanci říct něco, co by ji odpudilo natolik, že ji znova ztratím.

Vyměnily jsme si pár rozpačitých slov o hrozném počasí a pak jsme zamířily do baru s výhledem na East River.

Tereza prohlásila, že si může vzít bez problémů den volna, protože je sama sobě šéfkou. Doufala jsem, že když budeme proti sobě sedět v malém prostoru, donutí nás to nějak prolomit ty nepříjemné zámky, tu ztuhlou zdvořilost cizích lidí. Že k sobě budeme upřímné. Prvních dvacet minut bylo dost rozpačitých. Měla jsem chuť položit čelo na stůl, plakat a děsila jsem se, že ten okamžik zkazím svou nemocí.

Když Tereza kladla první formální otázky, trásl se jí hlas, jako by mluvila s učitelkou, které se bojí. Ptala se, jak jsem ji našla. Řekla jsem, že její adoptivní matka mě před svou smrtí kontaktovala a poslala mi odkazy na její sociální síť, abych se k ní mohla jednou přihlásit, pokud k tomu najdu odvahu. Já jsem se ale styděla tak, že jsem té příležitosti až dosud nevyužila. Omluvila jsem se Tereze, že nevím, jak se chovat, a připadá mi, že si její společnost nezasloužím. Vstala a šla k baru. Znovu se mi zvedl žaludek. Moje dcera už má naší schůzky dost a jde zaplatit, aby to trápení ukončila.

Když se vrátila, zašeptala jsem, že to chápu, že bylo úžasné strávit s ní aspoň těch dvacet minut.

„Ne,“ zavrtěla hlavou, „nechápeš.“ Objevil se barman a postavil na stůl dvě skleničky. „Martini s dvojitou vodkou. Rána mezi oči,“ vysvětlila Tereza. „Na uklidnění nervů.“ Napily jsme se a já jsem své dceři vyprávěla o té nadpřirozené události, která mě přiměla ji navzdory svým obavám vyhledat: o kaprovi, který ke mně promluvil jako stvoření ze starých pohádek. Neměla jsem v úmyslu odhalit jí skutečný důvod, proč jsem přijela právě teď, nebo aspoň určitě ne hned. „Nerada bych, aby sis myslela, že jsem tady, protože od tebe něco chci,“ řekla jsem.

„Proč ne?“ pokrčila rameny Tereza. „Já od tebe ale ano. Chci rodinu. Chci rozšířit svůj svět. Od toho lidi jeden druhého mají, ne?“

„Nezasloužím si to.“

„Nesmysl. Neudělala jsi nic špatného. Našla jsi pro mě perfektní rodiče. Nemohla jsem si přát lepší.“

„Když si pro tebe přišli do nemocnice, málem jsem na ně zaútočila. Asi milionkrát jsem změnila názor. Museli být úžasní, když vychovali dceru jako jsi ty. Pracovat v sektoru permanence... Neznám nikoho, kdo by toho dokázal tolik jako ty.“

Tereza mlčela a trhala ubrousek na malé proužky. „Moc jsem toho nedokázala. Aspoň zatím.“

„Četla jsem články. Psalo se v nich, že možná dokážete léčit rakovinu. Alzheimeru.“

„Řekněme, že hlavní zájem mých zaměstnavatelů spočívá v... radikálnějších oborech vědy o dlouhověkosti. Mapování mozku. Kryonika.“

„Mapování mozku?“ opakovala jsem. „Co to má být?“

„Vloží tvoji mysl do láhve jako džina. Naskenují mozek, zachytí tvou osobnost, tvou paměť, tvou samotnou podstatu, i když kdoví, co to vlastně je.“

„A pak?“

„Upload mysl. Tvoji osobnost pak můžou nahrát do nějakého nezničitelného těla nebo do cloudu.“

„To by občas nebylo špatné, být neviditelná. Jenom duše. Nemohli by mě vložit do psího těla? To by se mi líbilo,“ řekla jsem a potěšilo mě, když se Tereza zasmála. Dlouho jí to nevydrželo.

„Chci odstranit stáří, protože stáří je nemoc,“ pokračovala vážně. „Chci zbavit selhávající tělo potíží, aby poslední roky života byly bezbolestné. Ale mí šéfové a kolegové chtějí změnit kapitány průmyslu v kyborgy. Uploadovat lidskou duši jako software. Takhle jsem si to úplně nepředstavovala,“ dodala a jedním douškem dopila zbytek koktejlu. „Ale neměla bych si stěžovat. Platí mi pěkné peníze. Mám vlastní laboratoř.“ Kývla na barmana a zatočila prstem ve vzduchu.

Nevěděla jsem, co říct. Když jsem ji sledovala na youtubeových videích a četla její profily, připadalo mi, že moje dcera má všechno, co si člověk může přát. Co bych jí mohla poradit? Celý život jsem pracovala, a co z toho mám? Skromnou penzi, ze které po desítkách let nezodpovědné státní správy nezbylo skoro nic. Život od výplaty k výplatě, během kterého jsem nikdy nic neušetřila ani nevybudovala.

„Jsi mladá,“ řekla jsem a okamžitě jsem litovala, že jsem tu otřepanou frází použila. „Chci říct, že máš celý svět u nohou, ne? Vždycky můžeš jít pracovat jinam, dělat to, co chceš.“

„Celý sektor permanence je teď takový,“ prohlásila Tereza, když barman dorazil s dalšími koktejly. „Převzali to noví futuristé. Tělo považují za překážku, za zastaralou nostalgii pro romantiky. Něco jako knihy.“

Zjevně jsem svému geniálnímu dítěti nemohla pomoci; o jejích problémech jsem nevěděla nic. Tereza mě nejspíš považuje za naivní, hloupý přežitek minulosti, který nemá v jejím světě místo. Složila jsem ruce v klíně a hledala nové